

urbanisticko- architektonická studie

VYSOKÉ MÝTO
Vaňorného náměstí
rekonstrukce

Ing. arch. Milan Košář
Ing. arch. Aleš Klose

Září 2008

urbanisticko-architektonická studie

VYSOKÉ MÝTO Vaňorného náměstí rekonstrukce

- 2/ seznam příloh
- 3/ průvodní zpráva
- 4/ situace širších vztahů, fotodokumentace
- 5/ problémový výkres, fotodokumentace
- 6/ základní výkres – návrh řešení
- 7/ výkres osvětlení, typy svítidel
- 8/ povrchy, mobiliář
- 9/ ortofoto, perspektivy
- 10/ výkres zeleně a organizace dopravy

Ing. arch. Milan Košař
Ing. arch. Aleš Klose

Září 2008

urbanisticko-architektonická studie

VYSOKÉ MÝTO

Vaňorného náměstí

rekonstrukce

Urbanisticko – architektonická studie je zpracována na základě požadavku města Vysokého Mýta a následné smlouvy o dílo, uzavřené dne 15.7.2008.

A – ÚVOD:

Historický půdorys města Vysokého Mýta pochází ze 13. století a je především cenným dokladem vyspělého urbanismu gotického období. Na území města se nachází celá řada významných nemovitých kulturních památek a tak je královské věnné město Vysoké Mýto po právu zařazeno do seznamu městských památkových zón.

Centrem a těžištěm historického jádra města je největší čtvercové náměstí v Čechách, náměstí Přemysla Otakara II.

Řešený prostor Vaňorného náměstí je situován jižně od tohoto náměstí a je rovněž součástí městské památkové zóny, jejíž celková rozloha je cca 28 ha.

B – SOUČASNÝ STAV ŘEŠENÉHO ÚZEMÍ:

Dominantním objektem řešeného prostoru je významná nemovitá kulturní památka, trojlodní gotický chrám sv. Vavřince, založený ve 2. polovině 14. století a po požárech několikrát přestavěný. Za svoji dnešní novogotickou podobu z let 1875 – 1904 vděčí Františku Schmoranzovi.

Ten je rovněž autorem budovy gymnázia v novorenesančním stylu, které tvoří západní stranu náměstí Vaňorného a základní školy (tzv. černé) z r. 1855 ve stylu neogotiky, uzavírající řešený prostor na straně jižní.

Výraznou stavbou v prostoru náměstí je volně stojící hranolová věž renesanční zvonice z let 1583 – 85 s barokní úpravou posledního patra z roku 1720.

Další nemovitě kulturní památky v řešeném území se nachází na severní straně náměstí a vytváří nesourodou zástavbu, provázanou objekty bez výrazné architektonické hodnoty.

Jedná se především o přízemní barokní budovu špitálu z roku 1681 , postavenou na gotických základech, klasicistní měšťanský dům s mansardovou střechou z konce 18. století a měšťanský dům z 1. poloviny 19. století, jehož hodnota je spíše urbanistická, díky své nárožní poloze.

Po předchozí rekonstrukci náměstí Přemysla Otakara II. i přilehlých ulic v jeho okolí, je náměstí Vaňorného posledním veřejným prostorem v rámci městské památkové zóny, který na úpravu svého parteru teprve čeká.

Současný neutěšený stav je dán především nepřiměřenou zátěží zejména statické dopravy v bezprostředním okolí chrámu, kde dochází až k chaotickému parkování vozidel, znemožňujícímu pohyb pěších a degradujícímu kvalitu celého tohoto prostoru.

Také nevhodný asfaltový povrch komunikací a nesourodá zástavba na severní straně náměstí dodávají náměstí až periferní nádech.

Příkladem nevhodných úprav objektu a parteru před ním je objekt restaurace s předzahrádkou na severní straně, vedle budovy špitálu.

C – NAVRHOVANÉ ÚPRAVY:

Základním kamenem navrhovaného řešení je vymezení jednotlivých funkčních ploch a to včetně vazeb na širší okolí.

Celý prostor náměstí bude řešen v jedné výškové úrovni a vymezení klidových ploch, pojezdových ploch a hlavních pěších tras je docíleno použitím rozdílných typů žulových dlažeb a striktním vymezením míst pro parkování. Také graficky (barevně) výrazně vyznačené vyústění hlavních pěších směrů, ústících do prostoru náměstí, působí záměrně jako zpomalovací prahy pro jednosměrně organizovanou dopravu, jejíž průjezdný profil, zúžený na 3,5 m, neumožňuje parkování mimo vyhrazená stání. To je pojištěno ještě instalováním vymezovacích sloupků.

Důležitou součástí celého parteru tvoří vhodný městský mobiliář, jako lavičky, mříže kolem stromů, odpadkové koše, stojany na kola či veřejné osvětlení.

Většina navržených prvků jsou výrobky firmy mm cité Zlín, garantující vysokou úroveň výtvarného řešení i kvalitu provedení.

Výrazným novým kompozičním počinem je návrh stromořadí podél severní strany náměstí, které odstíní stávající nesourodou zástavbu a opticky vymezí a sjednotí prostor okolí chrámu sv. Vavřince.

Dalším výrazným zásahem do stávajícího prostředí je umístění zrekonstruované barokní sochy sv. Vavřince do osy naproti hlavního vstupu stejnojmenného chrámu . Z téhož důvodu je nutné přemístit pomník podlých z prostoru před gymnáziem do zelené plochy mezi gymnáziem a základní školou.

V návrhu je rovněž uvažováno s možností přístavby venkovní skleněné hmoty výtahu ke zvonici, aby tak byl umožněn bezbariérový přístup do tohoto historického objektu, využívaného jako výstavní galerie.

D – DOPRAVNÍ ŘEŠENÍ:

Uspořádání dopravy v řešeném území vychází ze zásady bezpečné segregace automobilů a pěších, s přirozenou preferencí pohybu chodců.

Dalším atributem řešení je jednotná výšková úroveň celého prostoru náměstí s vymezením klidových, pěších a pojezdových ploch různým typem žulových dlažeb.

Místa pro parkování jsou omezena na nezbytné minimum tak, aby byla umožněna nezbytná dopravní obsluha a nedocházelo k dlouhodobému odstavování vozidel.

Automobilová doprava je přes náměstí vedena v 3,5 m širokém jízdním pruhu jednosměrně až k vyústění do Foerstrovy ulice, příjezd k parkovacím stáním u základní školy je obousměrný.

Doporučujeme označit celou oblast náměstí jako klidovou zónu s předností pěších a s maximální rychlostí průjezdu 30 km/hod.

E – VEŘEJNÉ OSVĚTLENÍ:

Součástí studie je také návrh veřejného osvětlení , který počítá s využitím několika druhů svítidel.

Jedná se především o vhodný typ stožárových svítidel, jejichž tvarové řešení bude odpovídat současným estetickým požadavkům a zároveň bude korespondovat jak s ostatním vybraným mobiliářem, tak i s historickým prostředím, do něhož jsou svítidla umístěna.

Rozmístění stožárových svítidel je navrženo tak, aby zvýraznilo směry hlavních pěších os a zároveň odpovídalo požadovaným normám na hladinu osvětlení.

Dalším druhem svítidel jsou zemní svítidla, jednak pro osazení do dlažby a další typ pro osazení do zelených ploch.

Svítidla pro osazení do dlažby podtrhnou zejména bezprostřední okolí chrámu a nasvítí zespod jeho architekturu, svítidla

v zelených plochách podsvítí vybrananou zeleň nebo vhodně nasvítí sochy, v zeleni umístěné.

Nasvícení věží chrámu sv. Vavřince se netýká pouze řešeného prostoru, ale podtrhne tuto významnou dominantu města hlavně při dálkových pohledech v noci , což do současné doby Vysokému Mýtu chybí.

Podrobnosti k řešení veřejného osvětlení jsou patrné ze samostatného výkresu veřejného osvětlení.

F – ZELENĚ:

Studie rekonstrukce náměstí Otmara Vaňorného řeší mimo jiné i kompozici zeleně celého území, ošetření stávajících stromů, odstranění nevhodně umístěných a dožilých stromů a novou výsadbu.

Posouzení stávající zeleně a perspektiva jejího dalšího použití bylo provedeno v rámci terénního průzkumu na místě samém za účasti Ing. Jetmarové – OŽP MěÚ ve Vysokém Mýtě.

V řešeném území se nachází poměrně značné množství vzrostlé kvalitní zeleně, kterou navrhované úpravy ctí a z velké části z ní i vycházejí.

Zelenou dominantou řešeného území je plocha mezi Gymnáziem a kostelem. Dva mohutné vzrostlé dřevozce – *Gleditsia triacanthos* z obou stran stávajícího pomníčku obětí jsou solitérní jedinci, vyžadující odlehčení koruny spojené se zdravotním řezem. V trávnikové ploše, jižně od dřevozců, roste nádherně vyvinutý buk lesní – *Fagus sylvatica* a stejně krásná a kvalitní lípa velkolistá – *Tilia platyphyllos*. Tyto dva stromy vyžadují pouze minimální zásah do koruny ve formě odstranění suchých větví a mírné prosvětlení. Během stavby by nemělo dojít k poškození těchto stromů, protože trávniková plocha pod nimi nebude stavbou dotýkána.

Jižní skupina stromů v této ploše je tvořena mohutnou dvoukmennou střemchou – *Prunus padus*, dvěma borovicemi lesními – *Pinus sylvestris*, dvoukmenným neperspektivním javorem mléčem – *Acer platanoides* a třemi silně proschlými smrký pichlavými – *Picea pungens* v podrostu velkých stromů. Z této skupiny je vhodné z pěstebních a zdravotních důvodů odstranit proschlé smrký a neperspektivní poškozený javor. Mohutnou střemchu je třeba odlehčit, případně provést zdravotní řez, z borovic odstranit suché větve.

Perspektiva této skupiny stromů z hlediska dlouhověkosti není příliš velká. Přesto by náhrada všech stromů v současné době byla velmi necitlivá a ne zcela odůvodnitelná jak z hlediska koncepce území tak z hlediska biodiverzity.

V západním rohu náměstí je zelená, parkově upravená plocha se vzrostlými stromy, živým izolačním plotem vůči frekventované Komenského ulici. Výhledově doporučujeme uvedenou plochu zklidnit a v centrální části vytvořit hladkou trávnikovou plochu zastíněnou stromovou zelení.

U štítu černé školy je vysazen mladý a pěkně rostoucí pyramidální habr – *Carpinus betulus Fastigiata*, v trávnikovém pásu mezi školou a kostelem roste pět ca 10 let starých žlutolistých javorů mléčů – *Acer platanoides Drummondii*, které byly v lokalitě navrženy s perspektivou barevného prosvětlení poměrně tmavého území. Tyto stromy by neměly být stavbou dotčeny. Po jejím dokončení je vhodný výchovný event. opravný řez.

Ve východní části řešeného území, v blízkosti kostelní věže, roste v kruhové trávnikové ploše solitérní lípa – *Tilia platyphyllos*. V rámci navrhovaných úprav okolních zpevněných ploch bude tento strom, včetně stávajícího travního krytu důsledně chráněn, aby nedošlo k porušení kořenového systému a následně ke zhoršení zdravotního stavu stromu. Po ukončení stavby bude strom v rozsahu dle skutečné potřeby ošetřen. Skupina mochen křovitých kolem sochy Panny Marie v sousedství lípy bude dle potřeby zmlazena a doplněna.

Podél severní strany náměstí, kde fasády stávajících domů působí poněkud chaotickým dojmem, je pro zklidnění celého pohledu navržena výsadba nového stromořadí stromů s malými kompaktními korunami, které vypadají velmi graficky i v zinním bezlistém období (na jaře drobný bílý kvítek, podzim s výrazně žlutými lístky). Jedná se o okrasné kulovité slivoně – *Prunus fruticosa Globosa*. Stromy se zemními baly minimální velikosti 14/16 cm a s korunou nasazenou ve výšce 2,5 m budou vysazovány jednak do zpevněných ploch a osazeny mříží a dále do trávnikové plochy a plochy předzahrádky. Nově vzniklý zelený pás podél restaurační předzahrádky i u sousedního domu navrhujeme jednotným způsobem plošně osázet málo vzrůstnými stálezelenými keři. Jedná se například o poléhavou formu tisů – *Taxus baccata Repandens* nebo stálezelený skalník – *Cotoneaster horizontalis*. Tyto keře je nejlépe vysazovat do obdělaného a odpleveleného záhonu v trojsponu a hustotě výsadeb 3 ks/m2.

Zelená parkově upravená plocha u severního štítu budovy Gymnázia opět není předmětem řešení. Setkávají se zde urostlé borovice černé s výraznými „smutečními“ vrkami. Toto spojení není příliš šťastné, nicméně postupem času vrby dožijí a plochu ovládnou borovice, proto nenavrhujeme žádné razantní řešení.

G– ZÁVĚR:

Zpracovaná studie klade důraz především na celkovou kompozici a funkční členění řešeného území a teprve z toho vychází návrh úprav jak povrchů zpevněných ploch, tak i zeleně a také výběr vhodného mobiliáře.

Trasy stávajících inženýrských sítí byly při zpracování studie v maximální možné míře respektovány, vlastní návrh řešení nových sítí (odvodnění zpevněných ploch, veřejné osvětlení…) budou předmětem prováděcí projektové dokumentace. Při dalším zpracování PD se předpokládá úzká spolupráce s autory studie a rovněž při vlastní realizaci předpokládáme autorskou spolupráci ve formě autorského dozoru.

Ing. arch. Milan Košař

Ing. arch. Aleš Klose

Září 2008

3/ Průvodní zpráva

urbanisticko-architektonická studie

VYSOKÉ MÝTO Vaňorného náměstí rekonstrukce

Legenda

- hranice území MPZ
- hranice řešeného území
- hlavní pěší trasy

- 1/ divadlo
- 2/ Náměstí Přemysla Otakara II.
- 3/ železnice, Choceň – Litomyšl
- 4/ autobusové nádraží
- 5/ komunikace I. třídy 1/35, Hradec Králové – Olomouc

Ing. arch. Milan Košář
Ing. arch. Aleš Klose

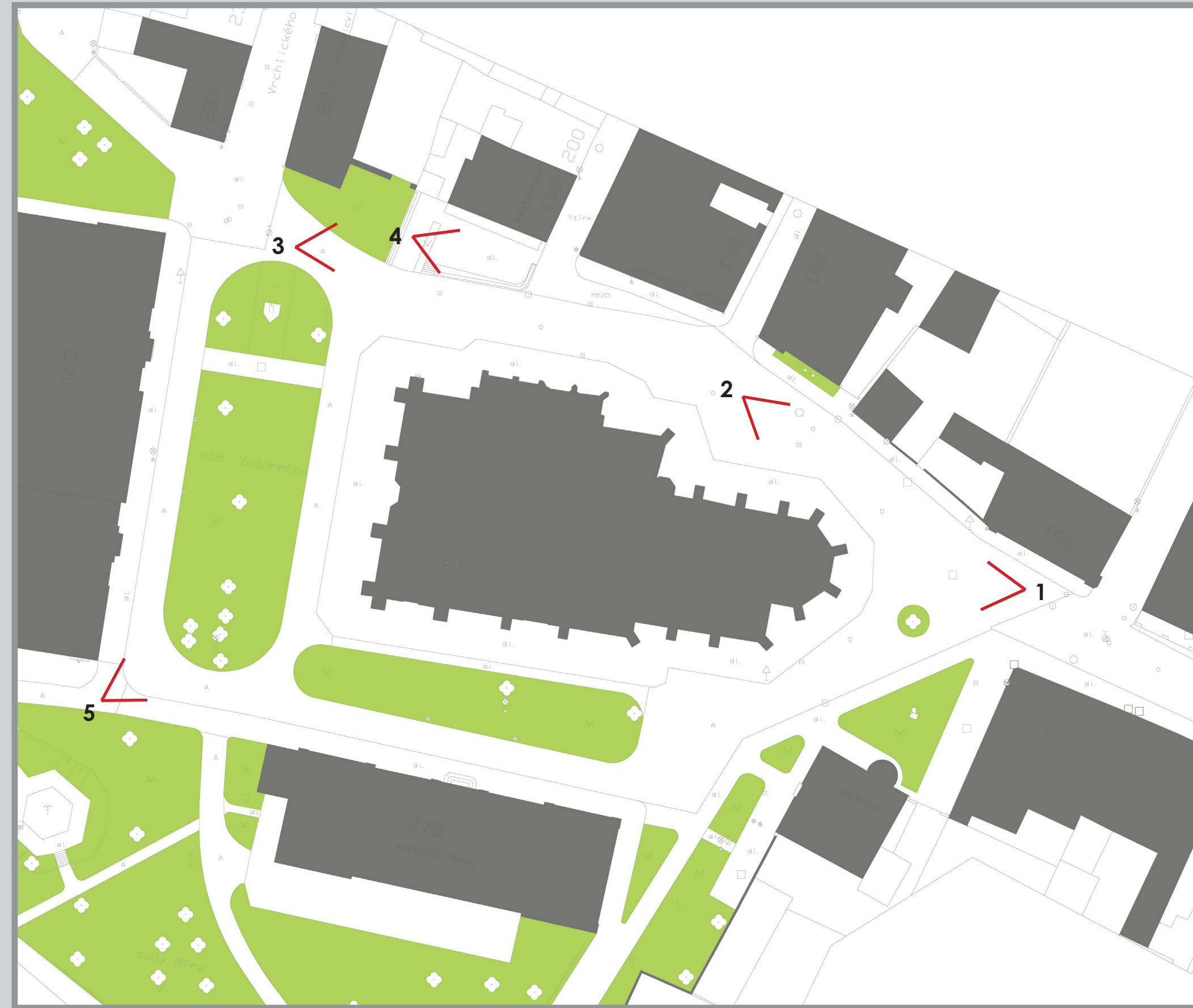
Září 2008

4/ Situace širších vztahů

urbanisticko-architektonická studie

VYSOKÉ MÝTO Vaňorného náměstí rekonstrukce

Legenda

- 1/ pohled od východu k chrámu Sv. Vavřince
– dopravní problém
– nevhodné povrchy komunikací bez rozlišení
- 2/ pohled od západu do Foerstovy ul. a na zvonici
– dopravní problém
– nevhodné povrchy komunikací bez rozlišení
- 3/ pohled od západu na předzahrádku restaurace
– estetická závada
– nevhodné povrchy komunikací
- 4/ detail předzahrádky
- 5/ shluk zeleně mezi gymnáziem, „černou školou“ a chrámem
– nevhodná kombinace dřevin – dendrolog. závada
– urbanistická závada

Ing. arch. Milan Košář
Ing. arch. Aleš Klose

Září 2008

5/ Problémový výkres,
fotodokumentace

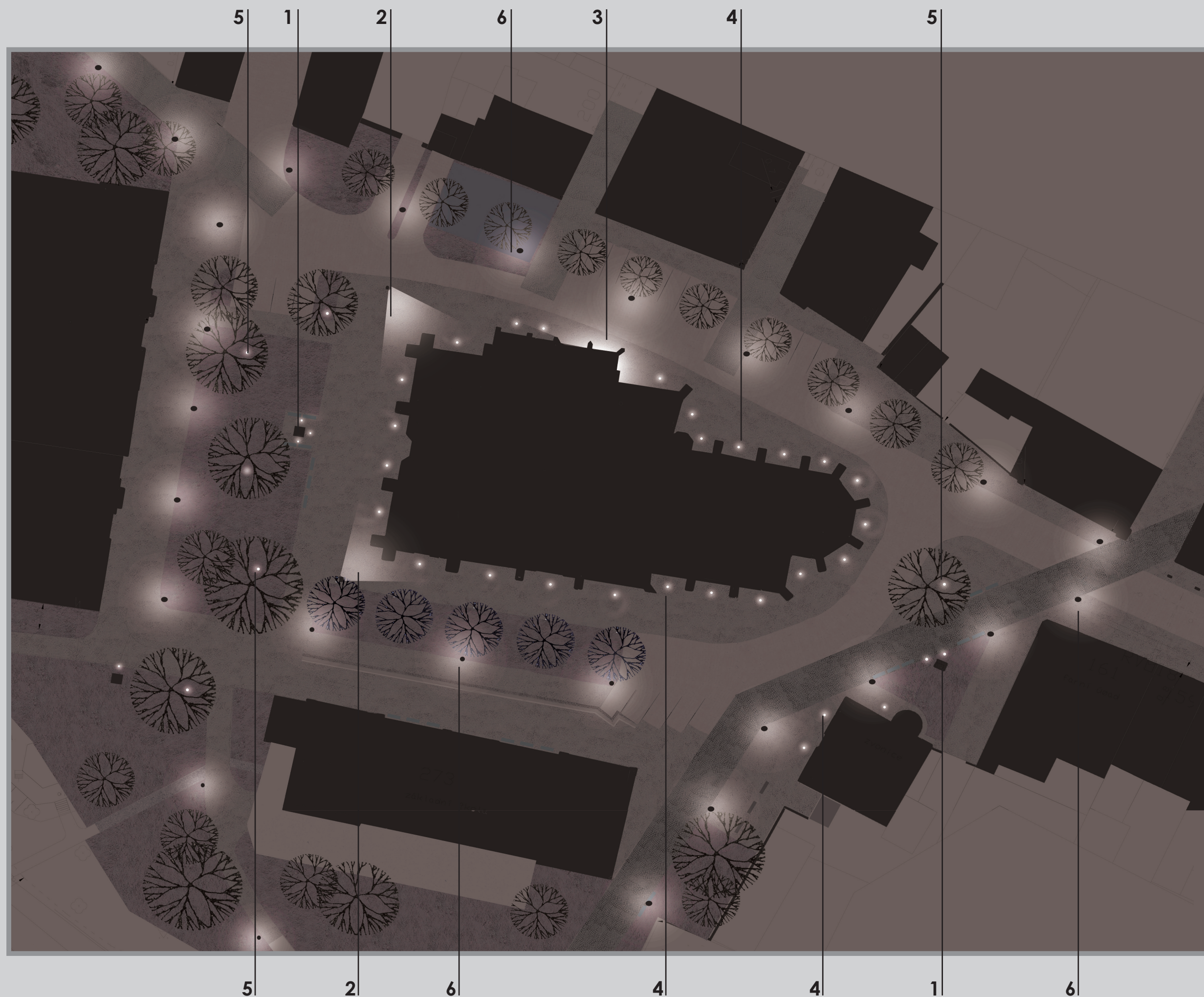
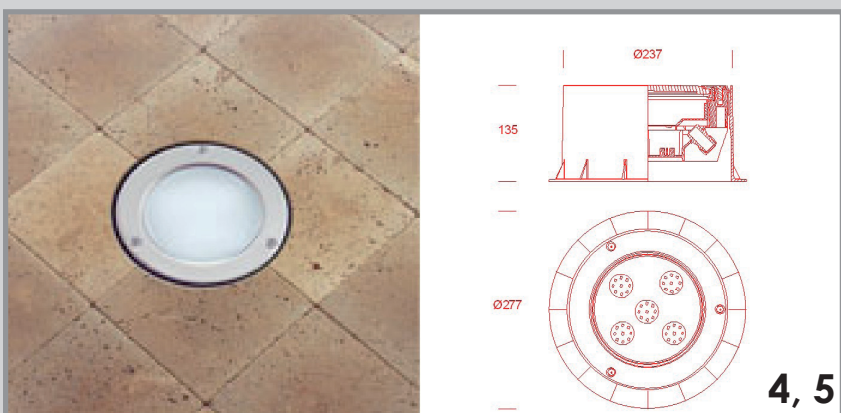
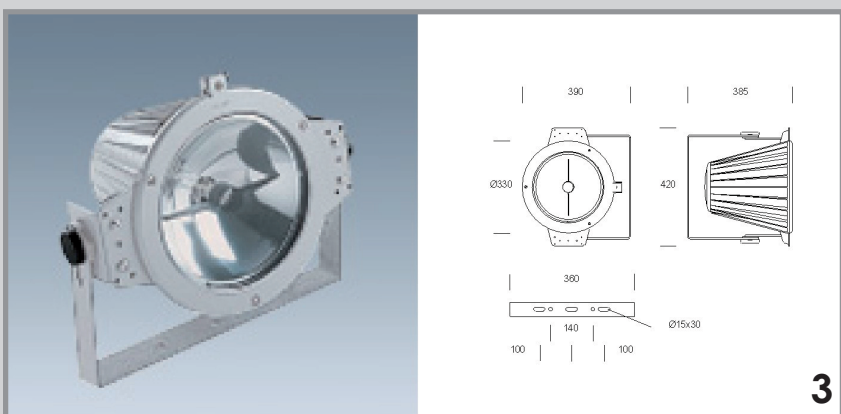
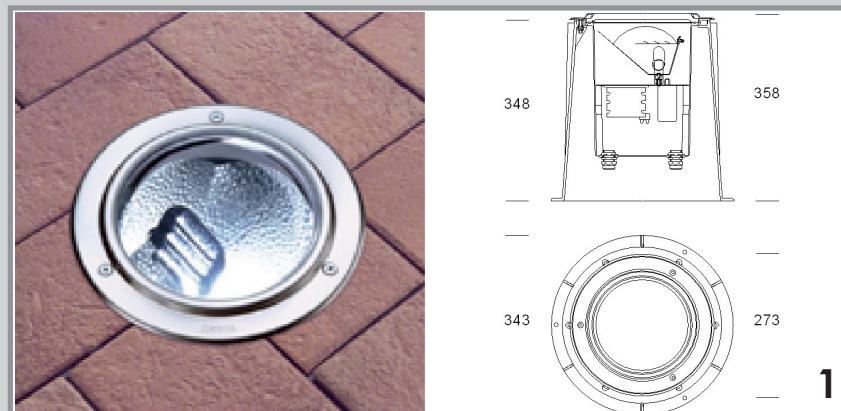

urbanisticko-architektonická studie

VYSOKÉ MÝTO Vaňorného náměstí rekonstrukce

Legenda

- 1/ nasvětlení soch
- 2/ nasvětlení věží chrámu Sv. Vavřince
- 3/ nasvětlení gotické lodžie
- 4/ sodíkové nasvícení budov
- 5/ ledkové nasvícení zeleně
- 6/ veřejné osvětlení – stožárové svítidlo

Ing. arch. Milan Košář
Ing. arch. Aleš Klose

Září 2008

7/ Výkres osvětlení,
typy svítidel

urbanisticko-architektonická studie

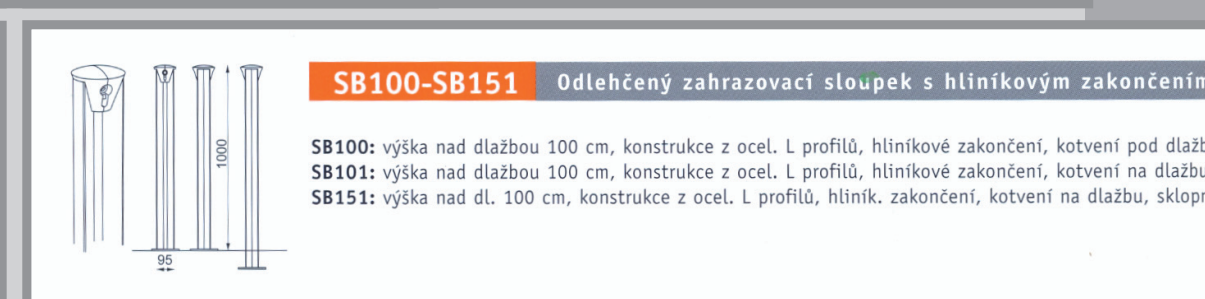
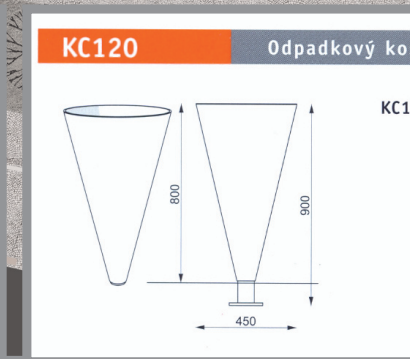
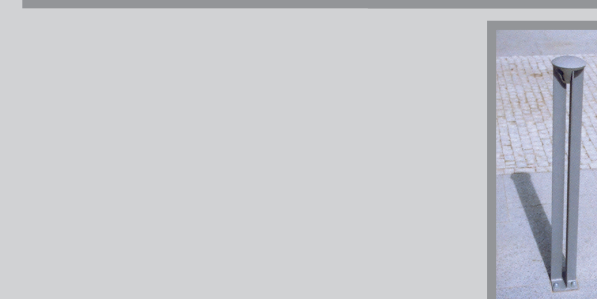
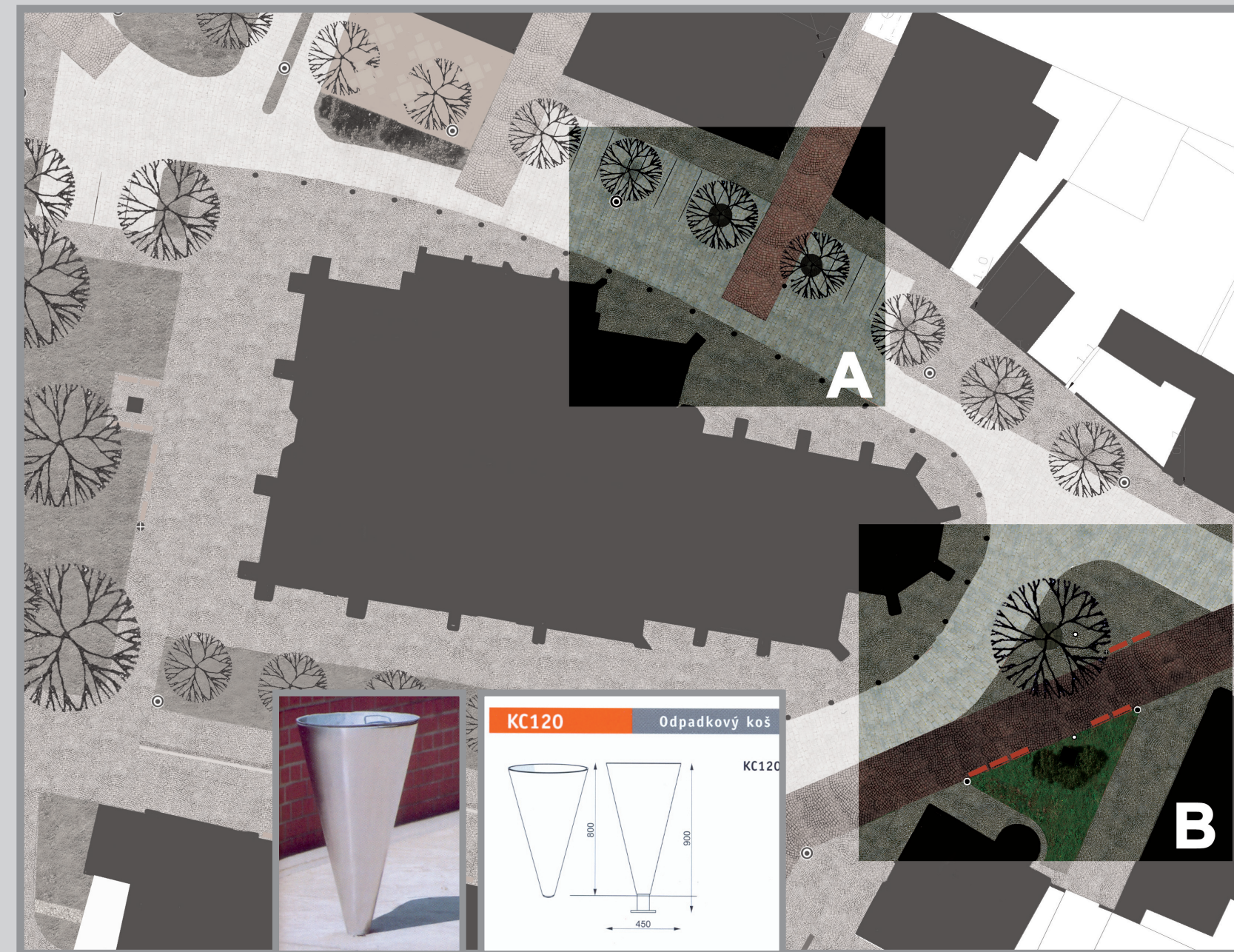
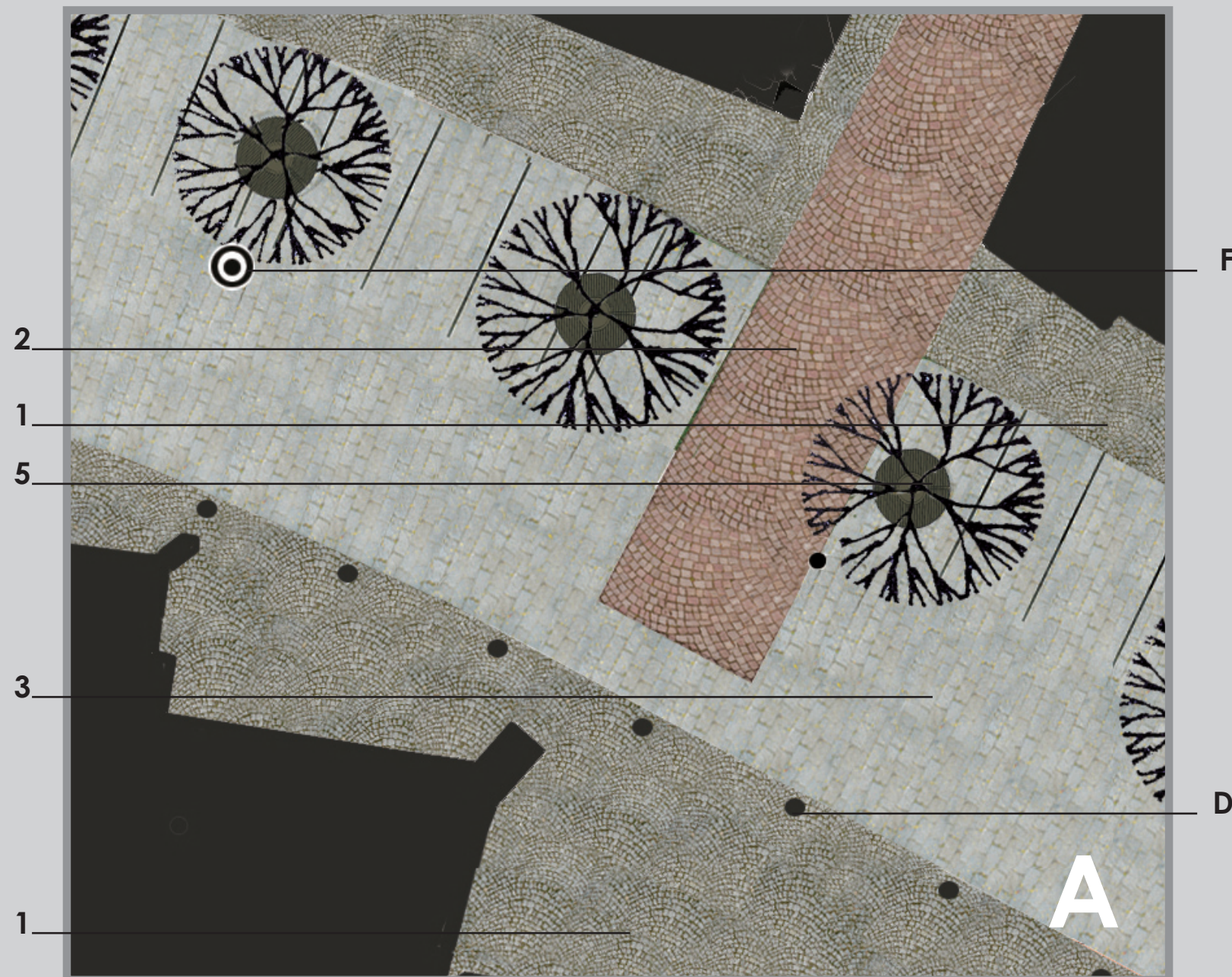
VYSOKÉ MÝTO Vaňorného náměstí rekonstrukce

Legenda – POVRCHY /bez výškového rozlišení/

- 1/ drobná žulová kostka – mozaika
- 2/ střední kostky – červená žula
- 3/ velká žulová kostka – pojezdová plocha
- 4/ travnaté plochy
- 5/ stromová mříž

Legenda – MOBILIÁŘ

- A/ lavička s opěradlem
- B/ lavička bez opěradla
- C/ odpadkový koš
- D/ zahrazovací sloupek
- E/ stojan na kola (viz. výkres 6)
- F/ osvětlení stožárové
- G/ osvětlení zemní

Ing. arch. Milan Košář
Ing. arch. Aleš Klose

Září 2008

8/ Povrchy, mobiliář

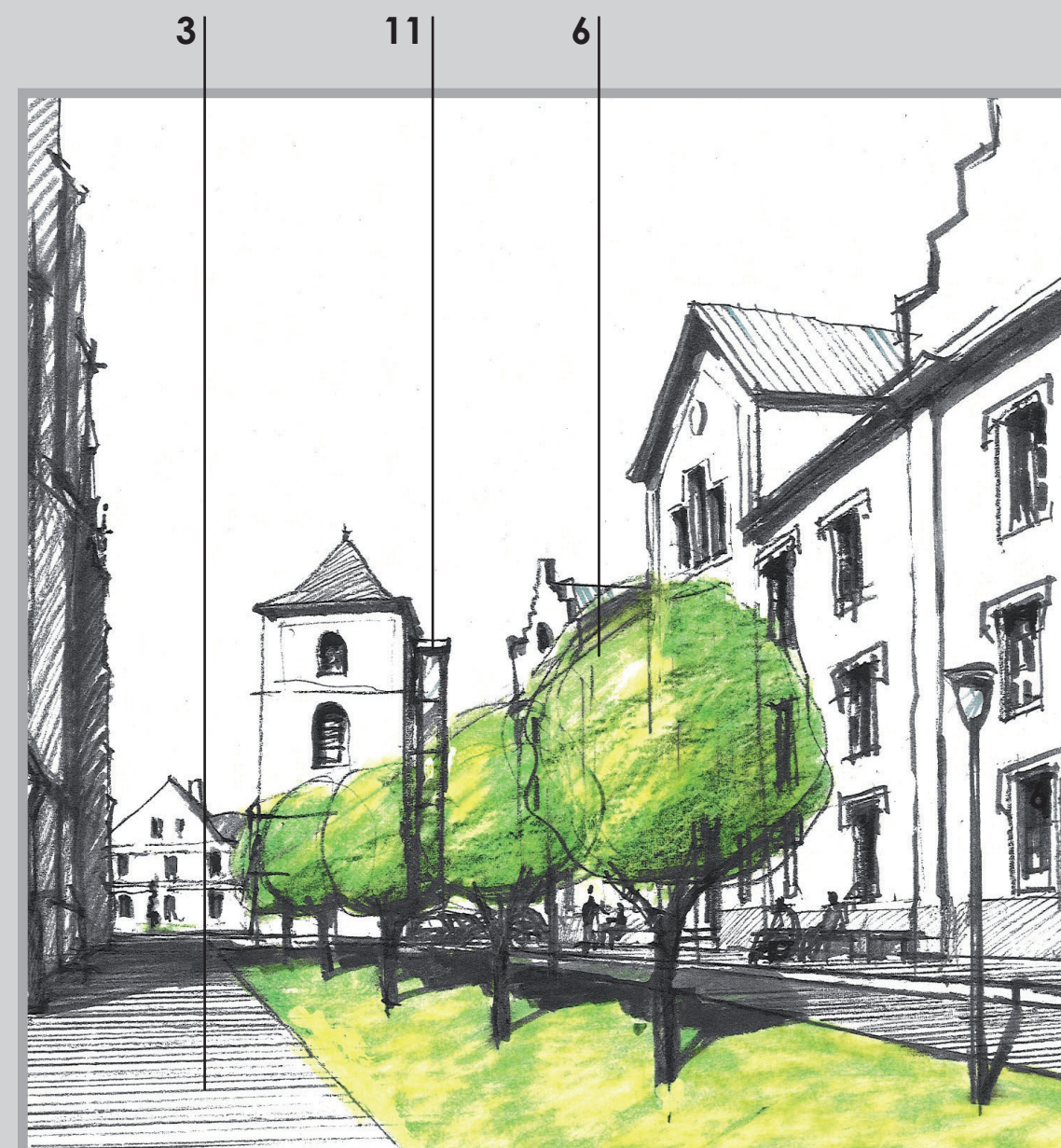

urbanisticko-architektonická studie

VYSOKÉ MÝTO Vaňorného náměstí rekonstrukce

Legenda

- 1/ nová keřová zeleň
- 2/ nová stromová zeleň
- 3/ mozaika chodníková
- 4/ kolmé parkovací stání
- 5/ rekonstruovaná zahrádka
- 6/ stávající zeleň
- 7/ veřejné osvětlení
- 8/ stávající lípa
- 9/ červená žula – střední kostka – pěší osa
- 10/ velká žulová kostka – pojezdová plocha
- 11/ možnost přičlenění proskleného výtahu
- 12/ restaurovaná socha Sv. Vavřince

Ing. arch. Milan Košář
Ing. arch. Aleš Klose

Září 2008

9/ Ortofoto, perspektivy

urbanisticko-architektonická studie

VYSOKÉ MÝTO Vaňorného náměstí rekonstrukce

Legenda

- 1/ nová keřová zeleň
- 2/ nová stromová zeleň
- 3/ stávající vzrostlá zeleň solitérní
- 4/ stávající vzrostlá zeleň skupinová
- 5/ travnaté plochy
- 6/ stávající zeleň určená k vykácení
- 7/ vodní prvek navržený ke zrušení

- ↔ jednosměrný provoz vozidel
- ↔↔ obousměrný provoz vozidel

Ing. arch. Milan Košář
Ing. arch. Aleš Klose

Září 2008

10/ Výkres zeleně
a organizace dopravy